

چرا به ایزو ۳۹۰۰۱ (مدیریت ایمنی ترافیک) نیاز داریم؟

تهیه کننده: فاطمه قدیمی

اداره برنامه و بودجه

اداره کل حمل و نقل و پایانه‌های استان تهران

مهر ماه ۹۴

چرا ما به ایزو ۳۹۰۰۱ احتیاج داریم؟

سوانح رانندگی در حال حاضر در سطح دنیا، هر سال تلفات بیشتری نسبت به بیماری‌های کشنده دارد (از تمامی گروه سنی و اجتماعی)، اما سؤال اینجاست که چرا ما به دنبال راه‌حل مناسبی نبوده‌ای؟ و این رویه هر سال ادامه دارد. در این مقاله برآنیم تا با معرفی ایزو ۳۹۰۰۱ که می‌تواند در همه ارگان‌ها و سازمان‌ها اعم از دولتی و خصوصی که در حوزه‌های قانونگذاری، طراحی یا عملیات حمل‌ونقل جاده‌ای مشارکت دارند، اجرا شود، بپردازیم. این استاندارد یک ابزار عملی برای آن‌هایی است که می‌خواهند مرگ و میر و آسیب جدی ناشی از سوانح رانندگی را کاهش دهند.

در اهمیت این استاندارد می‌توان به این موضوع اشاره کرد که سازمان ملل متحد سال‌های ۲۰۱۰-۲۰۲۰ را به عنوان دهه اقدام برای امنیت جاده‌ای نامگذاری کرده است.

سوانح و تصادفات جاده‌ای یک اپیدمی جهانی است که احتیاج به توجه بیشتری دارد، بی‌شک داشتن یک استاندارد مانند ISO39001 و ایجاد و اجرای به‌موقع این استاندارد، به ما این کمک را می‌کند که جان کاربران جاده‌ای را نجات دهیم و تعداد مجروحان را کاهش دهیم. لازم به ذکر است ارگان‌ها و سازمان‌هایی که این استاندارد را اجرا کردند در این نکته اتفاق نظر دارند که اجرای این استاندارد، علاوه بر این که شهرت قابل‌توجهی را برای ارگان یا سازمان به‌وجود می‌آورد، ایمنی را نیز افزایش می‌دهد.

در واقع ایزو ۳۹۰۰۱ کلیدی است که به سازمان‌ها کمک می‌کند مسئولانه و به طور جدی در راستای افزایش ایمنی فعالیت داشته باشند. همانگونه که خوانندگان عزیز مطلعند، شناسایی نقاط پرحادثه براساس عدد P انجام می‌گیرد.

$P=1.3X+3Y+9Z$ (ضرایب به ترتیب خسارتی، جرحی و فوتی)

اگر چنانچه، $P \geq 30$ باشد، نقطه پرحادثه است که مبتنی بر اطلاعات بعد از وقوع سوانح رانندگی جاده‌ای است.

اما رویکرد استاندارد (Road Traffic Safety(RTS) این است که پیش از وقوع حادثه، ریسک وقوع حادثه را مشخص می‌کند و با اقدامات مراقبتی درصد ریسک را کاهش می‌دهد. (اینکه می‌گوییم اقدامات مراقبتی به خاطر این است که نقطه حادثه‌خیز، پدیده دینامیک و پویایی است و ممکن است با توجه به شرایط جاده متغیر باشد).

شایان ذکر است در کشور ما بیشترین توجه به ایمنی جاده‌ای در بخش مهندسی متمرکز شده و تصور بر این بوده که صرفاً با اصلاحات فیزیکی می‌توان از میزان تصادفات کاست، این در حالی است معیارهای مؤثری مانند سابقه حادثه‌خیزی، شدت وقوع تصادف و احتمال آن در شرایط ترافیکی مختلف در نظر گرفته نمی‌شود و این همان چیزی است که ما در استاندارد ایزو ۳۹۰۰۱ به دنبال آن هستیم.

ریسک=شدت* احتمال

Probability* Intensity=RISK

برای پیاده‌سازی و استقرار ISO 39001 در اداره کل حمل‌ونقل و پایانه‌های استان تهران برای نخستین بار در کشور، با همکاری مشاور ذی‌صلاح تلاشی ده ماهه را طی سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ در دستور کار قرار دادیم و خوشبختانه با همدلی و همکاری تمامی کارکنان موفق به اخذ این ایزو در ۱۷ خرداد سال جاری شدیم.

در ادامه به بخشی از دستاوردهای ISO ۳۹۰۰۱ در حوزه حمل‌ونقل جاده‌ای استان، تاکنون اشاره می‌شود.

- تغییر نگرش و فضای ذهنی پرسنل دخیل در امر ایمنی حمل‌ونقل جاده‌ای
- ایجاد دیدگاه جدید و این امکان که قبل از وقوع حادثه، احتمال وقوع حادثه (ریسک آن) را می‌توان کاهش داد.
- توجه به آموزش ایزو ۳۹۰۰۱ و نهادینه کردن نگرش جدید در فضای کاری

لازمه استقرار ISO39001 در اداره کل، آموزش پرسنل و افزایش دانش آن‌ها در این خصوص است که این کار در سال ۹۳ اجرا شده و ادامه دارد.

- تلاش در راستای ایجاد هماهنگی و پذیرش این اقدام در بین تمامی دستگاه‌های عضو کمیته ایمنی حمل‌ونقل و سوانح رانندگی و کمیته امداد و نجات در استان

- استفاده از تجارب سایر کشورها و آغاز انجام مطالعات تطبیقی و میدانی در این زمینه

در پایان باید تأکید کرد اخذ گواهینامه توسط اداره کل حمل‌ونقل و پایانه‌های استان تهران، نقطه شروع و بسیار حائز اهمیتی است، اما می‌بایست در انتظار دستاوردها و فراگیری آن در سطح کشور در آینده‌ای نزدیک بود.

منبع:

Preventing Road Accidents and Injuries for the Safety of Employees
Praising Best Practice in Road Safety 'At' Work and 'To' Work
"Mobilising knowledge to create work-related road safety leadership"